

Asia: VN/9807/2026

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotettaviin muutoksiin

Hankintatietovarannon käyttöönotto ja siihen liittyvä ostolaskutietojen toimittamisvelvoite muodostaa uuden tai vähintään merkittävän laajennuksen nykyiseen taloustietojen raportointivelvollisuuteen.

Erytisen ongelmallista on ostolaskutietojen ja niiden rivitietojen varsin laaja toimittamisvelvoite.

Rivitietoja tulisi raportoida vain silloin, kun ne sisältyvät laskuun jo valmiiksi. Toimittajien valmius ja sitoutuminen riittävään laskujen tietosisältöön ei ole itsestään selvää. Velvoite tuottaa tai täydentää rivitietoja erikseen tietovarantoa varten on suhteeton saatavan tiedon hyötyyn nähden. Turvakoodin raportoiminen, kun laskun tiedot ovat salassa pidettäviä ja kilpailutustunnisteen pakollinen liittäminen kynnyksarvon ylittävien hankintojen laskutukseen aiheuttaa myös merkittävää lisätyötä sekä toimittajille että laskun vastaanottajille. Tietosisällöllä ja sen toimittamisen frekvenssillä on vaikutuksensa laskutusprosesseihin, automaatioon ja virheiden esiintymiseen.

Tietojen toimittamisen perusteluna käytetään korostetusti valvontaa ja mahdollisuutta puuttua epäasiallisiin hankintamenettelyihin. Samoin hankintojen tehokkuutta halutaan varmistaa tämän raportoinnin avulla. Rakennetaanko kuitenkin liian massiivisia velvoitteita niistä saatavaan hyötyyn nähden. Nykyisessä tilanteessa hankintojen tehokkuuden hakeminen lienee itsestäänselvyys hankintayksiköille, koska meillä ei ole varaa muuhun.

Keskitetty ja laaja hankintadata muodostaa houkuttelevan kohteen väärinkäytöksille ja kyberuhille. Henkilötietojen aukoton rajaaminen pois raportoitavasta aineistosta lienee lähes mahdotonta toteuttaa ilman massiivisia tarkistusprosesseja.

Nykyiset järjestelmät eivät mahdollista esityksen mukaista tiedon välitystä eteenpäin järjestelmästä ilman merkittävää manuaalista työtä, jossa yhdistetään kirjanpidon sekä ostolaskun tietoja.

Tietojärjestelmämuutokset, joita edellytetty tietosisällön toimittaminen vaatii, eivät tapahdu hetkessä. Edessä on hyvin todennäköisesti jonkin aikaa manuaalista kirjanpito- ja ostolaskutiedon yhdistämistä, joka lisää työmäärää ja sitä kautta kustannuksia. Prosesseja on uudistettava, jotta esitettyihin raportointivaatimukseen ja raportoinnin frekvenssiin on mahdollista vastata. Kaikesta tästä seuraa merkittäviä vaikutuksia hankintayksiköiden toimintaan, hallinnolliseen taakkaan sekä hankintaprosessien tehokkuuteen, millä on kustannusvaikutuksensa. Järjestelmämuutosten toteutuksen kustannuksia voi vain spekuloida, erityisesti, kun aikaa muutosten toteuttamiselle ja mahdollisille kilpailutuksille on aivan liian vähän. Muutoksesta seuraa sekä kertaluonteisia että jatkuvia kustannuksia ja muutokset on toteutettava useaan järjestelmään. Velvoitteita on syytä vaihteistaa ja katsoa, että raportointivelvoitteen tuomat hyödyt ja kustannukset jakautuvat oikeudenmukaisesti. Julkisten hankintojen avoimuuden lisääminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa, mutta valittu toteutustapa on erityisen ongelmallinen raportoijille.

Palveluluokitus HHTPP

Kommentit muutoksiin

-

Investointisuunnitelma HHIS

Yleiset kommentit muutoksiin ja aikataulumuutokseen (31.12 -> 31.5.)

-

Kommentit taulukkoon hs-t01: vastausvaihtoehtojen rajaus ja palveluryhmittely

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t02: täydentävät tiedot ja tekstiosan erillisraportoinnista luopuminen

Kommentit

-

Kommentit taulukkoon hs-t03: pitkäaikaisten hyödykkeiden luovutukset

Kommentit

-

Ostolaskujen raportointi OTI ja OTU

Yleiset kommentit ostolaskutietojen raportointiin ja ehdotettuun aikatauluun (20.pv kuukausittain)

-

Kommentit solutasoisiin tietosisältöihin: onko tiedot toimitettavissa, mitä haasteita tiedon toimittamisessa voi olla (yksilöi solut joissa haasteita)

Kommentit

-

Henkilötiedot ja välillisen paljastumisen riski: kuinka tunnistatte ja rajaatte pois ne tiedot, joita ei tule raportoida.

Kommentit

-

Arvioi asetuksella annettavan tietosisällön toimittamisen kustannuksia (perustamiskustannukset ja vuosittaiset pysyvät kustannukset)

Kommentit

-

Martikainen Marja-Leena
Kuopion kaupunki